

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorî nofrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N°. 211.

Luni, Marți, 6 (18) Noemvre

1884.

BrașovŪ, 5 (17) Noemvre

„Unŷ poporŷ, care în ȝilele de restrîște nu-șî perde curagiulŷ, care luptă cu capulŷ ridicatŷ pentru existența sa, pentru drepturile sale, pentru libertatea sa; unŷ poporŷ care este de cisŷ sŷu se trăieșcă în libertate sŷu se mŷră cu gloriă, unŷ asemenea poporŷ nu pŷte sŷe piéră, ci consciu și hotărîtŷ fiindŷ de a-șî urmări ținta fără șovăire, trebuie sŷe ajungă la fericire și la libertate.“

Aceste cuvinte, ce le-a pronunțatŷ învŷțatulŷ, generosulŷ și patrioticulŷ episcopŷ dela Djakovar, Strossmayer, cu ocașiunea festivității sântŷirei patului academiei sudslavice de arte și de șciințe, sunt o puternică dovadă, că viuă și tare este conștiința națională a poporului croatŷ.

Dér acele cuvinte ne mai mărturisescŷ, că Croații sunt așa de fericiți de-a avŷ în fruntea lor în aceste timpuri grele unŷ prelatŷ, care este la înălțimea chiamării sale, unŷ adevăratŷ conducătorŷ sufletescŷ alŷ poporului.

Entusiasmulŷ, ce a domnitŷ în Agramŷ, între toți Croații fără deosebire de partidă, în decursulŷ festivităților a cărorŷ centru a fostŷ persoana episcopului Strossmayer, ne probéză, că ideile și principiile ce le profeséză acestŷ nobilŷ scriitor sunt șidentice cu ideile și principiile, de cari sŷe conducŷ toți Croații în lupta sântă pentru libertate.

Episcopulŷ Strossmayer declară sŷerbătoresce, că dŷensulŷ nu se mulțămescŷ numai cu mŷsurî de așî până mâne, cu-o instrucțiune națională slabă și mediocră, pentru că nu se mulțămescŷ cu sfărșituri de drepturi, ci aspiră la deplina libertate națională. De aceea pe lângă îngrijirea ce-o dă necurmatŷ școlilorŷ populare, episcopulŷ dela Djakovar îșî pune de datoriă de a jertfi totulŷ pentru institutiile de șciințe și de arte mai înalte naționale, fiindcă în aceste institutiile se cultivă șciința și șciința este putere, fără de care unŷ poporŷ nu pŷte ajunge la libertate. „Dorința mea cea mai fierbinte — ȝice Strossmayer — este ca din poporulŷ nostru sŷe iŷeșă câtŷ mai mulți învŷțați.“

Prelatulŷ croatŷ în avŷntulŷ sŷeu naționalŷ pŷse la despărțire, mulțămîndŷ cetățenilorŷ din Agramŷ pentru priimirea deosebitŷ simpatică ce le-au făcutŷ-o, că Croația a doveditŷ prin acŷsta festivitare, că ea este chiamată de a jucă pentru popŷrele peninsulei balcanice acelŷ rolŷ, ce l'a avutŷ Toscana pentru Italia, ér Agramulŷ sŷe fie ceea ce a fostŷ odinŷră Florența.

Dorința este în sine nobilă și frumoșă, căci ea se baséză pe aspirațiunile poporului croatŷ, care vrea sŷe fie liberŷ și fericitŷ. Nicŷ unŷ amicŷ alŷ culturei și alŷ libertății popŷreleorŷ nu le va pŷte luă în nume de rŷeu Croațilorŷ că și-au alesŷ o țintă ideală așa de mare, ca aceea de a fi Toscana peninsulei balcanice. Numai unŷi, cari s'au conjuratŷ în contra libertății popŷreleorŷ potŷ sŷe fie așa de micŷ la inimă ca se dispute Croațilorŷ și dreptulŷ de a avŷ asemenea idealuri.

Aceștia din urmă și-au arŷtatŷ arama chiar și față cu pacnicile manifestațiunii din urmă ale Croațilorŷ. Nu le vine la socotélă că Strossmayer revindecă Croațilorŷ o misiune specială civilizătoare în Orientŷ, când ei ținŷ că au monopolizatŷ pentru dŷenșii acŷsta misiune, ce a esplanțatŷ-o mai de aprŷpe Benjaminŷ de Kallay în

discursulŷ sŷeu ținutŷ în Academia de șciințe maghiară.

Scimŷ noi de unde vine rivalitatea între misiunea ce și-o atribue Croații și între pretinsa misiune a Maghiarilorŷ de a fi mijlocitorii culturei între apusŷ și rŷesăritŷ. „P. Lloyd“ apeléză la antagonismulŷ dintre catolici și ortodocși în peninsula balcanică, apeléză la Sŷerbi, Bulgari și Români numai ca sŷe pŷtă dispută Croațilorŷ dreptulŷ de-a avŷ și ei o misiune specială croată.

Décă e vorba de diversitatea de religiune și de scriere — cu litere latine și cirile — atunci ni se pare că o diversitate și mai mare pledéză în contra pretinsei misiunii culturale a Maghiarilorŷ, cari sunt în tŷote privințele deosebiți de popŷrele Orientului și nu posedă simpatiele nicŷ unuia din ele. „Pester Lloyd“ o sŷemte acŷsta, de aceea pretinde dela Croați sŷe-șî vŷndă șciința lorŷ în Orientŷ sub firma unĝurŷescă, căci, ȝice elŷ, numai identificându-șî misiunea lorŷ cu misiunea maghiară, vorŷ pŷte dobŷndŷi egemonia culturală asupra popŷreleorŷ Orientului . . .

Acesta este uegreșitŷ înțelesulŷ cuvintelorŷ: „numai pe basa păcii cu țera-mamă Croația îșî va pŷte ajunge ținta...“ De dragulŷ acestei păci fŷoia unĝurŷescă se preface a fi ea parte ofensată ȝicŷndŷ, că Maghiarii nicŷodată n'au impusŷ cultura lorŷ Croațilorŷ, căci și ei au fostŷ ca și Croații de părere că: „cultura sŷe pŷte lășî numai și numai cu ajutorulŷ limbei naționale și a spiritului naționalŷ și că fiecare națiune e chiamată de a-șî căștigă acŷsta cultură prin propriile sale stărnințe și puteri...“

Ce mai farisei! Așa vorbescŷ ei unŷ anŷ după ce au încercatŷ sŷe întroducă limba maghiară în administrația financiară a Croației; cu asemenea frase voiescŷ sŷe înșele ei pe Croați așî, când tŷotă lumea șcie cum ei impunŷ cu forța Românilorŷ, Slavilorŷ și Germanilorŷ din Transilvania și Ungaria limba maghiară!

Spiritulŷ croatŷ nu mai dă așî nicŷ unŷ creșemŷntŷ spiritului maghiarŷ ademenitorŷ. Croații suntŷ decși — ne spune episcopulŷ Strossmayer — de a trăi ca națiune liberă de sine stătătoare sŷeu, decă nu, de a perŷ mai bine cu gloriă.

CRONICA POLITICĂ.

Oficiŷsele din Pesta, în frunte cu »Pester Lloyd« suntŷ fŷorte măhnite de discursulŷ ce l'a ținutŷ episcopulŷ croatŷ Strossmayer la despărțirea sa din Agramŷ. Ele vŷdŷ în cuvintele episcopului curatŷ tendințe politice, chiar și în cuvintele că Croația va fi Toscana peninsulei balcanice, ér Agramulŷ va fi Florența. Ceea ce face, mai alesŷ pe »Pester Lloyd«, sŷe considere festivitățile din Agramŷ ca o demonstrațiune antimaghiară, este o corespondență ce a primitŷ-o numita fŷoia din Agramŷ, în care i se spune că de la festivității au fostŷ eschiși toți aderenții partidei naționale. La banchete n'a fostŷ invitatŷ nicŷ măcar unŷ membru alŷ partidei naționale și despre calitatea toastelorŷ se vorbescŷ lucruri curioșe. Acŷsta corespondență îl face pe oficiosulŷ »Pester Lloyd« sŷe scrie unŷ articolŷ de fondŷ, în care nu-șî pŷte înăbuși credința, că Croații și primescŷ parola de la Newa.

Ducele de Cumberland n'a rŷemasŷ singurŷ, ca sŷe-șî pledeze cauza sa. Scrisorile sale adresate principilorŷ germanŷ au aflatŷ rŷesunetŷ la multe guverne din statele federate ale Germaniei. Deocamdată guvernele

din Saxonia și din Baden începŷ a eșî pe față că susținŷ pe ducele de Cumberlandŷ. Se observă totŷ mai multŷ silința acestorŷ guverne, d'a face sŷe se resolve cestiunea Braunschweigului în sensulŷ de a se reactiva ducele de Cumberland, presupunŷndŷ-se că acesta va încheia pace cu Prusia. Sŷe pŷte întempla că și alte guverne sŷe-șî ridice vocea totŷ în favŷrea ducelui. Lucrulŷ e fŷorte naturalŷ: resolvŷndŷ-se cestiunea după placulŷ Prusiei, s'ar stabili unŷ precedentŷ, care ar pŷte fi fatalŷ și altorŷ dinastii.

Se șcie că la 20 Noemvre se întrunescŷ în Berlinŷ conferința Congului. Mai toți delegații puterilorŷ, invitate a lua parte la conferința, se află deja în capitala germană. Ceea ce amŷ spusŷ și altă dată, că Portugalia va trimite pe reprezentantulŷ sŷeu cu anumite propunerŷ, s'a realizatŷ. Miculŷ regatŷ a prezentatŷ membrilorŷ deja adunați în Berlinŷ unŷ memoriu asupra relațiunilorŷ sale cu Congo. În memoriu se arată pretențiunile de posesiune ale Portugaliei asupra Congului, ȝiarele germane se consoléză cu șperanța, că acestŷ memoriu nu va avea caracterulŷ unui protestŷ în contra hotărîrilorŷ conferinței, ci are scopulŷ sŷe dea numai materialŷ acesteia. Pŷte sŷe fie și așa cum șperă presa germană, dar pe câtŷ scimŷ, Portugalia e hotărîită a-șî apŷra interesele sale cu tŷotă energia, mai cu sŷemă că e susținută și de Anglia.

Discursulŷ episcopului Strossmayer.

(Urmare și fine.)

»A doua șerbare ce se face așî în aceste localități și în capitala Croației, este deschiderea galeriei de tablouri. Fiecare omŷ mai alesŷ fiecare preotŷ în fiecare țî sŷe-șî facă testamentulŷ sŷeu. Eu suntŷ gata cu testamentulŷ meu. Am încheiatŷ cu lumea și — mi se pare — lumea încă a încheiatŷ cu mine. Am gustatŷ destulŷ de multŷ frumșetile galeriei de tablouri; multe ŷre fericite am petrecutŷ privindŷ lucrurile de artă; m'am aprofundatŷ în studiulŷ lorŷ și am privitŷ în spiritŷ unŷ timpŷ de multŷ dispărutŷ, ce era consacratŷ cultivării artei. Cu tŷotă inima dau acŷstă colecțiune a mea națiunii, din alŷ cărei știnŷ am eșitŷ. (Vii aplause).«

Episcopulŷ descrie fŷorte interesantŷ școlile reprezentante în colecțiune și accentueză esemplare cu deosebire importante, ascultândŷ publiculŷ cu o atențiune fŷorte încordată și înterupândŷ-l adeseorŷ cu salve de aplause, mai cu sŷemă când episcopulŷ arată mai multe cărți de valŷre, precum și o carte de rugăciuni din suta XV-ea, care costă 10,000 fl. ér acum — după șpusa episcopului — prețuesce 100,000 fl. și o dărui academiei.

»Suntŷ ŷmenŷ, cari ȝicŷ: Hei, acestŷ episcopŷ a vŷrŷetŷ atăția banŷ în academiă, în universitate, în galeria de tablouri; ce foloseșce acŷsta poporului, care suferŷe lipsă și miseriă, fŷome și sete! Cu banii aceștia ar fi pututŷ sprijini poporulŷ în privința materială în modŷ însemnatŷ! Poporulŷ se ruineză și acestŷ episcopŷ sprijinesce numai institutiile șcientifice! Omulŷ nu constă numai din sufletŷ nemuritorŷ, ci și dintr'unŷ corpŷ, care are multe trebuințe!... Acestora, cari vorbescŷ astfelŷ, i-așŷ șfătuŷ sŷe cerceteze, care suntŷ cauzele, că poporulŷ nostru suferŷe nevoi materiale. Grija de binele materialŷ alŷ poporului este nobilă, dar e mai nobilă grija de binele spiritualŷ! De capacitățile spirituale atŷrnă progresulŷ materialŷ. (Zivio).«

»Celŷ mai eruditŷ scriitorŷ de economiă națională din timpulŷ de așî, amiculŷ meu Lavalette, ale cărui opuri arŷ fi demne sŷe se traducă în limba croată, a pusŷ în fruntea opuluiŷ sŷeu propozițiunea: Unŷ poporŷ care ș'a perdutŷ credința'n Dumneșeu și în puterea sa, n'are nicŷ unŷ viitorŷ! Da, domnii mei, lipsa de idealismŷ a creatŷ stările economice-sociale de așî. (Zivio.) Poporulŷ lucrŷeză 6 țile, pentru ca în a 7-ea țî sŷe prăpădeșcă căștigulŷ, în locŷ ca în acŷsta țî, după porunca lui Dumneșeu, sŷe se dedice odihnei, cultivării inimei și a spiritului. Creatorulŷ a săditŷ în fiecare individŷ și în națiuni șimțulŷ de conservare. Fiecare poporŷ, care în țile de încercare nu-șî perde curagiulŷ, care

luptă cu capul ridicat în sus pentru existența sa, pentru drepturile sale, pentru libertatea sa; un popor, care e hotărât să trăiească liber și să se păre glorios; un astfel de popor nu poate dispărea; lui trebuie să i răsară aurora libertății! (Zivio sgomotoasă. Aplause nesfârșite.) Un popor, care e conștient de această și hotărât a urmări neîntrerupt ținta sa, trebuie să-și aplaneze calea către fericire, către libertate! (Zivio.)

»Mai departe s'a ivit întrebarea pentru ce nu-mi întorc gria mea pentru școlile populare. Recunoșc însemnătatea școlilor populare, ele formează poporul. Și tocmai cei mai însemnați bărbați ai poporului nostru au eșit din el; din coliba sărăciei s'au ridicat. Sunt mândru, că și eu m'am ridicat totuși dintr-un astfel de sferă. (Zivio.) În cercul meu sprijinesc și școlile populare după putință. De sacrificiul, ce mă țin obligat a-l face, ca fiu credincios al patriei mele, pe altarul acelora, nu-mi va părea niciodată rău. Numai acei 40,000 fl., cu cari am contribuit la întemeierea seminarului din Djacovar, mi s'au răspândit cu durerosă nemulțămire de omeni, cari îndrănesc a jucă și a fi un rol în viața publică.* Mă țin totuși obligat a promova progresul școlilor populare, precum mă țin obligat a promova știința, căci știința e puterea, prin care ajunge cineva la libertate. Dar trebuie să se știe prețurile adevărate ale libertatei. Ceea ce pentru unu e libertate, pentru altu e sclăvia. Cea mai intimă dorință a mea ar fi, ca din popor să iasă cât mai mulți învățați și să fie totuși așa de stimați, ca și soldatul, ca și preotul. Dorința mea ar fi, că ținerimea noastră să se considere ca cea mai înaltă nădejde a sa, de a dobândi un loc în academia de științe.*

Episcopul și încheie discursul, zicând că autonomia academiei și facultăților trebuie asigurată. Știința trebuie să fie liberă. Apoi înmână academiei în amintirea acestei zile două medalii comemorative, una de argint și alta de aur, dăruite de Papa Leo XII, care e un amic al Slavilor de sud. (Zivio nesfârșite.)

AUSTRIA ȘI ORIENTULU.*

Sub același titlu „Românul” publică următorul articol, privitor la viitoarele stări de lucruri din Europa:

Austro-Ungaria își face fără șgomotu pacinica ei concistă a peninsulei balcanice, și, susținută prin mâna virtuoasă a principelui de Bismarck, ea se lasă să alunece dulceșor spre Salonic și Marea Egea. Aceste sunt fapte sigure, positive, ce este totuși atât de prisos d'a le nega precum și d'a le ascunde. Este multu mai bine din contră, d'a privi lucrurile în față, d'a le desvăli cu curățenie; căci, decât evenimentele voru urma cursul lor natural, monarhia dualistă va deveni, până a nu se sfârși acestu secol, imperiul Orientului, și acestu faptu merită să se ocupe lumea de densusul.

Avându intrarea pe două mări: Adriatica și Arhipelagul, imperiul Orientului face greutate imperiului Occidentului, guvernatu de Hohenzollerni, precum confederațiunea Statelor Germaniei sudului gravitează în jurul imperiului Occidentului. O! Acesta nu este un plan închipuit, întemeiatu pe presupunerii și zămislitu de creeri bolnavi. Este destul să vază cineva faptele

* De d. Gaston de Fresnes: „Dimineața Spaniole” Nr. 8 și 9, 23 Oct. 1 Nov. 1884.

** Alusiune la D-r. Bajamonti din Spalato, care a întemeiat o întreprindere pe acțiune. Episcopul Strossmayer a cumpărat acțiune pentru 40000 fl. și le-a dăruit seminarului. Întreprinderea a dat faliment și acțiunile și-au pierdut valoarea lor.

pentru a se convinge că acestu planu este în deplină cale de executare.

Toți au auditu vorbindu-se de podul mareșu făcutu pre Sava între Semlin și Belgrad. La ce ar servi el, de nu ca trăsura de unire între Austro-Ungaria și Orientu? S'a inaugurat de curându linia căii ferate de la Belgrad la Nișu. Din ce elemente s'a compus majoritatea asistenților? Din invitați veniți, în mare număr, din Viena și din Pesta. În serbările din acele zile, strădele și casele din Belgrad fură împodobite cu drapeluri Austro-Ungare și Serbe în mănunchi, semne d'o strânsă unire între ambele țări.

Aceste mănunchiuri au semnificarea lor pentru cei cari bagă de seamă, și învederat este că nu s'a făptuit o linie de 244 de kilometri cu singurul scop d'a înlesni transitul a cător-va mii de boi și oi și a cător-va sute de kintale de grâu. Deschiderea liniei de la Belgrad la Nișu are cu totul o altă însemnătate. Ea afirmă luarea în posesiune a Serbiei de către Austro-Ungaria, și se va da învoire cestei din urmă puteri d'a deplina în indeletele lucrarea de asimilare, cu știința urmărită de la tratatul din Berlin. Da negreșit, se va face un schimb mai activ al produselor pământului și ale industriei, der fie-care știe că tranșările comerciale sunt cel mai bun mijloc — totdeauna întrebuit în lipsa galelor de tunu — pentru a face să pătrună la cei slabi ideile și înfrurarea politică a unui vecin tare și ambițios. Aceste voru fi, de sigur, pentru populațiunile serbe, efectele imediate ale deschiderii liniei de la Belgrad la Nișu. Nu voim altă dovadă de cât mărturia ce a scăpat, între pahare, uniu din asistenți la banchetul inaugurării. »Calea ferată de la Belgrad la Nișu, strigă densusul, nu va avea dreptu singuru rezultat d'a desvolta relațiunile comerciale între Serbia și Austro-Ungaria. Ea va întări încă și amicia ambelor țări și va deveni temelie ne-mișcătoare a mutualii lor prosperități.* Este fără îndoială o mare rezervă în aceste cuvinte: dar pentru cel care știe citi și înțelege, declararea este pe cât se poate mai limpede. Cu această ocaziune, țiarul din Parisu »Le Soleil» emite următoarele cugetări:

»Propășirea materială, ecă ce făgăduiesc Austria mândrelor populațiuni ale Serbiei, coboritorilor, cetezătorilor tovaroși ai lui Stefanu Dușan. Nu li se mai vorbește de libertate, de glorie, de mărime națională. Nu-i mai numesc Piemontezii Balcanilor. Conceperea mării Serbiei, a marelui imperiu al Slavilor Sudului, nu mai este decât un vis sters, o vedenie ce a pierit. Adio visuri ambițioase! Singura ambițiune a Serbilor, deveniți umilii vasali ai Habsburgilor, trebuie să fie d'ași vinde boii și grânele prin târgurile Vienei și ale Peștei. Pentru acesta, sunt ajutați ași face o cale ferată. Ce le trebuie mai mult? Se poate considera că d'acum înainte Serbia este, ca și Bosnia, o anexă a monarhiei Austro-Ungare.*

Aceste tôte însă nu sunt încă decât prima stațiune; scopul este aneșarea Salonicului, punctu minuat, aședat pentru a deveni marele întreprindut al comerțului Europei centrale cu Orientul. Deci, Austria speră s'ajungă aci în doi ani, în virtutea tratatului dela 1883, încheiat între dinsa Serbia și Turcia, și care prescrie ca la 15 Octombrie 1886 să fiă sfârșită juncțiunea linii între linia Belgrad-Nișu și Salonic, ce se face acum. Sunt numai 70 de kilometre de făcutu pe teritoriul otoman; doi ani sunt de ajuns pentru acestu lucrare, și când trunchiul care are să unească Nișu și Vranja cu Salonicul se va pune în exploatare, Austriicii voru avea tôte înlesnirea d'a străpunge Macedonia precum au străpuns

Serbia. Austro-Ungaria va fi atunci foarte apropiată de împlinirea visurilor sale. Ambele ei capitale, Viena și Budapesta, voru fi simburile comerțului central austro-german care, avându aste două puncte extreme ale sale la Hamburg și la Salonic, va unu comerțu Mărilor Nordului cu acela al Mediteranei orientale. Atunci Habsburgii voru îndeplini opera politică, constituind spre lor egemonia confederațiunea balcanică, atrăgându spre sfera de acțiune a monarhiei austro-ungare Bulgaria, Rumelia-Orientală, Muntenegru, fără a uită pre România țară de sânge latin, pre care Austria a lucrat o deja vreme de vedere d'a-și stabili predominarea.* Nu s'a vorbitu de proiectul ce ar avea imperatoarele Franțu-Iosefu d' a vizita Bosnia în primăvera viitoare, și a primi la Sereia pre regii României și Serbiei și pre principii Bulgariei și Muntenegrului? Ne îndoim foarte că atunci pacea Europei va părea totu atât de asigurată pre cât se pare acum; și căci, precum țice d. Krohan, »când unu suveran puternic, care are țintiri ambițioase, alianțe tari și o mare armată, își face un parteru de regi, poporele n'au de ce să fiă liniscite, Florile cari cresc în acele parteruri au colorea sângelui și mirosul prafului de pușcă.*

Cu tôte întelnirea de la Skiernlewick suntemu în ajunul unei lichiduri; este greu ca o operațiune atât de complicată, atingându atâtea interese contrarii, să se potă face cu bură învoire. Șapoi, toți știu că în politica lichidării se trată prin ceea ce cardinalul Richelieu numea ultima ratio regum.

SCRILE ȚILEI.

Soldații, cari au fost asetați în 1872 în armașia comună se la honvegi, la 31 Decembrie voru fi sterși din cadrele armatei și și pot primi în cele dinteu zile ale lunii Ianuarie documentele de eliberare dela birourile de evidență militară, înapoiindu pașapoartele militare.

—0—

Foia maghiară »Ellenzék» publică o corespondență din Pesta privitor la demonstrațiunile studenților universitari de acolo, în care se țice: Luându lucrul serios, acea demonstrațiune a fost foarte comică deoarece nimeni n'a arangiatu vr'o srbătorire a lui Horea. Prin urmașii stimaii domni studenți universitari s'au luptat cu inimiculu care nu era nicăiri. Pe când studenții români își petreceu bine în hotelu închinânduși în sănătate studenții maghiari sberau și strigau afară pe la ferestru. Ear când în colțul unei strade studenții maghiari urlau o strofă dintr'un cântec revoluționar Koștiani și strigau zăpăciți când »abzug Horea» când »trăiască Horea», Horea, Hoitsy și Cloșca,» cănele unei dame acompania pe studenți urlându de pe balcon. Culmea comăriei însă a fost atunci, când frumoșii domne, care aruncat cănele în odaiă, demonstrații i-au mulțămii strigânduși »să trăiască.*

—0—

În 13 Noembrie episcopul Strossmayer și-a luat rămas bun dela consiliul comun al Agramului și dela aranjatorii festivităților. La despărțire și exprimă mulțămirea sa pentru simpatica primire ce i s'a făcut și declară că cu aceste festivități Croația a dovedit din nou, că e chemată să jöce între poporele din peninsula balcanică rolulu, cel'a avutu Toscana pentru Italia, și Agramulu va avea rolulu Florenței. Festivitățile au aflatu răsunetu în

* La 1856, când fu silită să se retragă oștirile din principatele organele ei acreditate țiseră: — »Ce nu putărăm câștiga pre calea diplomatică, vomu lua pre calea economică.*

FOILETONU.

Revoluțiunea din 1784.

(Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784—1785 scrisă pe baza documentelor oficiale de N. Densusianu. București 1884. Tipografia »Românul», Carolu Göbl.)

(Urmare.)

Armistițiulu dela Tibru espirându la 19 Nov. comandantulu generalu br. Preisz se decise se trimiță de nou pe v.-colonelulu Schultz la Moși, cu tôte că guvernatorulu Brukenthal țicea, că nu se cuvine și e periculosu ca să se tracteze cu nisce rebeli și că acordarea cererii țeranilor români de a fi eliberați de iobăgi și militarizați nici nu stă în puterea guvernului, și afacea țeranilor închiși la Galda se potă rezolvă numai pe cale judecătorească. În 19 Nov. v. col. Schultz ajunse la Abrud. Elu avea ordinu de astădată ca se induplece pe căpitanii să iasă afară din munți, eventualu să ceară dela țerani estradarea căpitanilor și depunerea armelor: Elu raportă despre rezultatulu misiunei sale baronului Preisz cu dată 24 Nov. 1784.

În acestu raportu v. col. Schultz spune cum a mersu dela Abrud la Câmpeni și de aici la Bistra informându-se decât căpitanii români l'au așteptat în ziua de 19 Nov. Elu așă că a fost așteptat, înștiințat pe Horia în 20 Nov. să vină cu țeranii la el în 21 Nov., ca să le dea răspunsul. Peste nopte colonelulu dormi la Câmpeni; »tôte nopte, țice el, am auditu suflându cu cornurile de venațu prin munți împrăsciați, probabilu că se da signalulu de adunare.* În ziua de 21 Nov.

12. veni Horia prin munți cu o ceta de vr'o 600 de omeni, cu bâte în mână. Pe șesulu celu micu dela Câmpeni, unde ilu așteptă col. Schultz, pășiră înainte Horia și Cloșca cu vre-o 12 bătrâni, își descoperiră cu toții capetele și stătură liniștiți. Schultz le spuse că bătrâni și jurații împreună cu căpitanilor să vină la 24 Nov. erăși la comuna Tibru ca să audă porunca mai departe dela generalulu nemișu, care va veni acolo. Țeranii se escusară că nu pot face acestu drumu singuri și decât voru merge în cete nu pot stă bun pentru escesele, ce se voru comite. »Eu le răspunsei, scrie Schultz, că conștiința lor nu potă să fie curată, de ore ce nu se încredă se vină singuri și așa se'mi spună sinceru, decât știu că au păcătuit și prin faptele lor au mâniațu pe împăratulu.* Atunci cădură toți în genunchi strigându tare: recunoșcem că am păcătuit și ne rugăm de împăratulu să ne ierte... am fost siliți să facem pasulu acesta, ca starea noastră tristă să ajungă la urechile împăratului. La întrebarea că cine i-a sedus la acestu pasu ilegalu, țeranii răspunseră, că țera întregă a făcut'o, că au rezoluțiune împărătescă, cu cari de geabă au alergat pela cele deregatorii... Horia și Cloșca scoseră din traistele lor nisce pachete de hârtii și arătară mai multe rezoluți de ale cancelariei aulice scrise în limba latină. Schultz ordonă locot. Probst, pe care încă ilu luase cu el, să esplice țeranilor cuprinsulu acelor rezoluți și-i invită din nou să vină câșu dela fie-care comună la 24 Nov. la Sebeș să asculte porunca mai departe a împăratului. Totodată le spuse, că numai așa voru dobândi iertarea împăratului decât voru predă armele în mâinile armatei și decât îi voru estradă numai decât aici pe căpitanii lor,

cari i-au amăgit și înșelat. Țeranii răspunseră că afară de câte o pușcă de venațu ei n'au arme, că el Schultz, vede foarte bine, că n'au în mână decât bâtele lor, apoi că ei n'au pe cine estradă, căci n'au căpitanii, de-ore ce tôte le-a făcutu țera și foculu a venit peste ei din Crișu... »Vedându, continuă Schultz, că densusii se escusă mereu, am început să le vorbesc și mai răpede: că deoarece cărțile vöstre sunt în mâinile acestor doi omeni, cari se află înaintea mea și fiindcă aceștia înaintea vöstră trebuie să fie omeni de omenie, eu iau cu mine pe omeni aceștia (arătându pe Horia și Cloșca) și-i duc la marele generalu, ca acolo în numele vöstru să apere cererile vöstre. Atunci întreaga multime strigă cu șgomotu, că pe acești doi omeni noi nu-i dăm și-o parte din ei se mișcă înainte ca să mă iea în mijlocu... Pe când ține șgomotulu acesta, Horia bătrânulu se retrase în mijloculu multimii, își lepădă cojoculu celu lungu și nu l'am mai putut deosebi de ceilalți, ear Cloșca rămase lângă mine nemișcatu...» Convorbirea se fini prin aceea că li se publică de nou țeranilor patenta împărătescă și li se țice: mergeți acasă, sfătuți-vă și vă supuneți înalțelor porunci.

Acesta era așader, țice autorulu, rezultatulu fatalulu armistițiulu dela Tibru, timpu pierdut pentru revoluțiunea din 1784. Țeranii încheiară armistițiulu atunci când se aflau la porțile Aiudului și ale Turdeii și trupele lor crescă și se îmulțu pe fie-care țu, când spaima cuprinsese nobilimea și iobagii așteptau cu doru cetele resculărilor, când armata era puțină în Transilvania și nu pută începe nici o acțiune... Decă nu se făcea învoiala dela Tibru în cele 8 zile apröpe toți iobagii ro-

totă țera. Acastă împrejurare va produce în totă lumea convingerea, că Agramul e chemat a fi centrul sciinței și civilizațiunei în peninsula balcanică-

Croații pot fi mândri cu un asemenea cap bisericesc, care se sacrifică pentru binele națiunei sale.

—0—

O nouă supărare i-a cauzat lui »Pester Lloyd« foia lui Bismark „Nord. Allg. Ztg.“ care, vorbind despre cestiunea valutei austriace, a amintit de »globulă ungurescă. Supărarea fôiei din Pesta însă e numai o prefăcătoria. Totă lumea scie, că Ungurii nu visază altceva decât o turmă ș'unu păstoru, cu alte cuvinte unu »globu ungurescă.«

—0—

»Hermanst. Ztg.« dice, că foia clușiană »Ellenzek«, care n'are deprindere să 'și fie înaintea nasului nici o fôia, tună și fulgeră în contra României, încât cetitorului îi pere și auzul și vederea. Apoi citază o parte din acel articulu privitor la neadevărurile lui »Times« și încheia: »In același ton obrasnicu mai urmăz încă două colone.«

Iată articulu fôiei unguresc caracterizat în câteva cuvinte.

—0—

In zilele acestea, Slovaci, Cehii, Polonii, Croații și Rutenii au serbat jubileu de 50 de ani dela aparițiunea cântecului »Hej, Slovane! (Susu, Slaviloru). Autorul Jan Kolar a primit un dar de 300 de galbeni și numeroșe felicitări.

—0—

Pentru semestrul de erna alu anului scolastic 1884—5 s'au inscriș la universitatea din Cernăuți 255 de ascultători. Iatre aceștia sunt: 10 din România, 3 Ruși și 1 Lipovenu. Numărul ascultătorilor dela facultatea filosofică s'a măritu numai cu 6 noi studenți, cauza e că locuri de profesori se găsesc foarte rar. Mai multu a crescutu numărul ascultătorilor dela facultatea teologică gr. or. și juridică. Profesorul, care a cerut strămutarea universității la Brünn, a fost fără veste pensionat. Causa e ușor de înțelesu.

—0—

»Carpații« scrie: Aflăm cu deosebită satisfacțiune și recunoștință pentru guvernul Italiei, care nu uită nici odată legătura noastră de sânge, aflăm dicem că ministrul agriculturii și comerțului italianu a numit membru efectiv în congresul filoxericu internaționalu pre ténărul Coslinski, fiul simpaticului colonel Coslinski. Numirea sa de cătră guvernul italianu chiar este o deosebită onore pentru noi și pentru care trebuie să-i mulțumim cu recunoștință. Onorea ce se face unui Român în străinătate se revărsă asupra țării întregi. Suntem mândri de acestu semn de simpatie și de onoruri din partea fraților noștri italieni și le mulțumim.»

—0—

»Agenția Havas« desminte scirea, că ministrul de războiu român ar fi rechemat în țară din cauza colerei pe oficerii români din Paris și Bruxela.

—0—

Orașul Budapesta are de gând să contrateze unu împrumut de 22 milioane fl. și anume: pentru instalarea unei mașine idraulice 8 milioane, pentru canalizare 2 milioane, pentru executarea unui sistem descentralizat de hale în piață și pentru mărirea abatorului (locul tăerii vitelor) 3 milioane, pentru zidirea de școle, pentru regularea pârului Racoș și a pârurilor de multe ale Budei 80000 pentru mai multe construcțiuni deja votate 2,700,000, pentru unu nou localu alu primăriei 2,500,000

pentru deschiderea unor noue strade 1,700,000, pentru o baie pe insula palatinală 300,000, pentru spitalul epidemicu 230,000 fl.

—0—

Din Teșen se scie, că la 11 Noemvre n. comandantul regim. de inf. N-r. 100, colonelul Adolf Sedlmayer, a fost victima unui atentat. Sergentul majoru Lopatynski fusese pedepsit de colonelul cu un arest de două zile, din care causă elu împuşcă c'unu revolveru asupra colonelului, și apoi se'mpuşcă și pe sine, rănindu-se de morțe. Colonelul a fost ușor rănit la mâna stângă. Casul se anchetază.

—0—

Pe moșia baronului Leopold Ludwigstorff, lângă Manhartsberg, s'au împuşcat în 10 și 11 Noemvre n. 1684 de săbătăcii, între cari 1578 de epuri. Intre vânători s'a distinsu comitesa Alice Hardegg, care singură a împuşcat 90 de epuri

—0—

»Dziennik Polski« comunică scirea, că în aceste zile episcopul gr. cat. Silvestru Sembratovic se va numi mitropolit în Lemberg.

—0—

In laboratoriu vestitulu profesor din Paris Vulpian, Dr. B. a înghițit patru centimetri cubici din dejecțiunile unei femei, care a murit avându toate simptomele de coleră. Dr. B. a voit să dovedescă Drului Koch, că microbii și baccilele n'au nici o influență asupra organismului și că dejecțiunile colerei nu sunt nici contagiöse nici infectătoare. Dr. B. se află în deplină sănătate.

—0—

»Nord. Allg. Ztg.« a primit din Cairo o comunicare directă, în care i se spune că nu mai este nici o îndoială, cumcă partea cea mai mare din garnisóna Chartumului a fost măcelărită.

—0—

»Agenția Reuter« împărtășește scirea, că Chinezii au atacat trupele franceze la Kelung, dér au fost respinși cu mari perieri. Canoniera chineză »Feihor« a fost prinsă de Francesi.

—0—

Astă sêră se va juca la teatrul germanu piesa »Rosenkranz și Guldenstern«, comediă în 4 acte de M. Klopp.

Fortificarea Bucureștilor.

Cetim în »Națiunea«:

»In momentul în care o parte din presă ne anunță, că soldații de geniu au dat primele lovituri de sapă la Otopeni și Tunari, puncte strategice pe care se vor așeza cele două dintăiu forturi menite a apăra viitoru liniă de întărire a Bucureștilor, credem că e timp a ne ocupa și noi de această cestiune, a cărei importanță se impune ori-cui, cu totă băgarea de sêmă ce ea merită.

După o convorbire recentă ce am avut cu persoane competente, planu strategicu definitiv primit și adoptat de ministru de războiu constă în împrejmuirea orașului București cu un șir de forturi foarte apropiate unele de altele și de o potrivă depărtate pe o rază de 12 kilometre dela centru circumferenței. Acestu centru a fost luat în capitală pe piața sfântului Gheorghe.

In dosu acestor forturi la o distanță de 10 kilometri în spre oraș, a doua linie de apărare se va compune de întăririle continue a fortificațiunilor capitalei flancate de forturi mici cu casemate. Lucrările vor în-

ale preoților, îi bătău și sub titlu de despăgubire le luau banii, vitele, bucatele, fânul, strîngeau pe țărani cu grămada și cu alaii îi duceau ca prizonieri în închisorile comitatelor. (Archiva contelui Iankovits Nr. 323 și 507). Nobilii nu cruțau nimic ce le cădea în mână și nici nu-și mai luau timp să deosebescă pe cei nevinoși de cei vinovați... ei comiteau o mulțime de inconveniente și cruțimi neumane... ei aveau mai mult în vedere prada și cupiditatea decât restabilirea liniștei. (Raportul administratorului fiscal din Huniădora). Vice-comitele Albei Ladislau Ballo se laudă într'o scrisore cătră comitatul Uniădorei, că după ce au luat cu ei câțiva soldați viteji din regimentul Toscana, nobilii au prins în Trăscău 140 inși și au ucis 6, în Ighiu au prins 13 și au ucis 9, în Cetea și în Geoagiul-de-susu au prins 12 și au ucis 4. Același vice-comite scrie cu data 21 Nov. că au prins peste 300 din »tălharii cari sugă sângele nobilimei« cari »trebuie pedepsiți după legile patriei, ce amenință de morțe pe cel ce comite unu furt în valoare de 3 fl.« Astfel închisorile din Aiud, Alba și Deva se umplură de țărani români, dintre cari mulți perur în ele de fôrme de sete și de bătăi. Contele Iankovits (comisar împărătesc) esaminându prizonierii la 2 Ianuarie se convinse, că mulți din cei arestați încă în Noemvre abia au putut scăpa să nu moră de sete; ei trebuiau să plătescă judelei de închisori câte 4 cr. pentru vada de apă și într'o singură noapte au murit dintre ei 7 inși cari n'aură bani și nici n'au căpătat să bea. — Așa debută nobilimea insurecțiunată.

*

Va urmă.)

cepe imediat și trebuiesc a fi terminate într'unu spațiu de cincă ani. Nu se va întrebuița decât cărămiqi. Cheltuelile se vor urca la o sută două-șeci de milioane atât pentru costu cărămiqilor fabricate în regie cât și pentru lucrările de terasament și cumpărarea artileriei de asediu care va apăra forturile.

Ne am permis a observa persoanei care ne-a dat aceste lămuriri, că pentru ce ministru de războiu nu a preferat idea de a întări mai întâiu hotarele noastre, cum de exemplu Carpații! Ea ne a mărturisit curat că ar fi atăt de lesne cât și puțin costisitor de a executa vr'o câte »va lucrări de artă prin care s'ar împiedecă cu desăvârșire trecerea Carpaților. Insa din partea cea-laltă, la Nord »Est și la Est, hotarele noastre sunt deschise și pentru a le apăra s'ar cere cheltueli foarte mari. A fortifică, numai Carpați fără a se garantă despre Nord-Est și »Est este cu neputință pentru România, căci una e consecința fatală a celei-lalte pentru a nu stărni niște susceptibilități foarte naturale din partea puterii în spre care s'ar face asemenea lucrări, fără a pute răspunde că ele »fac parte dintr'unu sistem general de apărare, care »cuprinde totă liniă hotarelor; la resăritu ca la apus, »la Nordu ca la Sudu. Pentru toate motivele acestea nu »ne este cu putință a face lucrări de artă pe hotarele »noștre și trebuie să ne mulțumim cu întărirea capitalei »noștre atât de bine situată ca punctu strategicu.

»In viitoru, la casu de unu conflict în Orientu, »România va deveni aliata acelu din puternicii sei vecini, care îi va prezenta avantajele cele mai însemnate »și mai probabile. Inamicu pătundându în țară cu forțe »superiore celora de care vom pute dispune, armata »română va combate retrăgându-se treptat până sub zidurile Bucureștilor, unde toate corpurile noastre de armată se vor găsi în scurtu timp concentrate. Inamicu, ori care ar fi elu, ar trebui să facă unu asediu »regulat și să distragă cel puțin 150,000 omeni, pentru a blocă București. Dar mai mult! In asemenea »condițiuni, cine ar mai cuteza să trecă Dunărea? Etă »pentru ce fortificarea Bucureștilor este necesară; eată »pentru ce națiunea trebuie să primescă fără cârtire acestu nou sacrificiu de o sută-două-șeci de milioane de »franci.«

ULTIME SCIRI.

Berlinu, 16 Noemvre. — Er după ameci la 2 ore, cancelarul Bismarck a deschis în palatul seu conferința Congului. Sunt reprezentate: Germania, Austro-Ungaria, Belgia, Danemarca, Spania, Uniunea nordamericană, Anglia, Olanda, Francia, Italia, Portugalia, Turcia și Rusia.

Londra, 16 Noemvre. — In cercurile parlamentare se crede, că guvernul va propune parlamentului să primescă considerabila mărirea a flotei și construirea mai multor cruceri bine armate, precum și a unui mare număr de torpile.

Parisu, 16 Noemvre. — Alaltaeri au murit de coleră 56 persoane. Până eră diminată au murit de coleră 29 persoane.

DIVERSE.

O mirsă prevădătoare. — La unu concertu grandiosu, fiul unui avocat a făcutu cunoscință cu o actriță dintr'o familie nobilă. In scurtu timp cunoscința a luat unu caracteru foarte intim, și ténărul fără învoiala părinților s'a și logodit. Logodnicii ducă viață albă, până cându într'o di mirsă a cerut de la viitorul ei bărbat care era rom cath, ca înainte de cununie, elu să trecă la confesiunea protestantă. Mirele nu i-a putut înțelege acestu capriciu, până ce într'o sêră, mirsă i-a descoperit motivele ei dicându, că la romano-catolici legătura căsătoriei nu se pôte nimici, er în viața conjugală se ivesc momente cari reclamă despărțirea și în acestu casu e mai bine decă căsătorii în ziua urmatore i-a și trimis actriței o scrisore în care îi declară, că mai bine nimicesce legăturile d'ntre ei înainte, decât după cununie. Dorința actriței s'a implinită, — dar pre curându.

Indrepetar. — In Nr. 210 la articulu de fond colona I-a rândul 16 este a se ceti în locu de întreprindător, surprindător. — La corespondența din Sigu, se se citesc »D-le Redactoru«, după observarea făcută de Redacțiune în fruntea corespondenței.

Editoru: Iacobu Mureșianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

mani din Transilvania erau revoltați. Dér armistițiulu din 12 Nov. împiedecă acțiunea țăranilor și revoluțiunea română trecu din stadiulu ofensivei în acela alu defensivei.

*

Scim că br. Bruckenthal era de părere să proclame numai decât insurecțiunea generală a nobilimii conformu vechilor legi. Br. Preisz se opuse acestui planu. Dér guvernatorulu, chiar și fără învoirea comandantului generalu și a suveranului, scris comitatelor, că în interesul apărării proprii, funcționarii pot să chie la arme pe nobili și posesori. In urma acestă mai multe comitate proclamară insurecțiunea nobilimii. Comitetele Albei, br. Sim. Kemeny, ceru și primu dela comandantulu țărăreșu 2000 de puși și pistole cu munițiune, ce le distribu între Ungurii din Alba-Iulia, Aiud, Șard și Vințulu de jos. După Alba veni Clușulu, unde nobilimea se uniformă și se organiză milităresce. Comitetele comitatului Clușiu, contele Ionu Csaky, luă titulu de supremu beliduce. Propaganda de insurecțiune se făc asemenea în comitatele Huniădorei, Cetății de baltă la Tergulu-Mureșului, Haromsec și în unele părți ale Ungariei, dér pe lângă totu aventulu comitatele n'au fost în stare să compună din nobilime o trupă mai însemnată. Csaky din Clușiu ceru 50 călăreți ajutori dela comitatulu Sătmarului, er nobilii din cetatea de baltă ceru 50 omeni armați dela comuna Bogacea. Cetele nobililor începură în timpul armistițiului să facă războiu țăranilor, cari nu s'au rescutat; năvăleau pe neașteptate asupra comunelor liniștite, atăcau, tăiau și pușeau pe omeni pe drumuri, pătrundeau în casele țăranilor și

Cursul la bursa de Viena
din 14 Noembrie st. n. 1884.

Rentă de aur 6%	123.35	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.60	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	98.—
Rentă de hârtie 5%	89.40	Imprumutul cu premiu ungh.	116.25
Imprumutul căilor ferate unghare	143.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	116.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (1-ma emisiune)	97.80	Renta de hârtie austriacă	81.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	82.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (3-a emisiune)	105.70	Renta de aur austr.	103.85
Bonuri rurale unghare	100.50	Losurile din 1860	134.75
Bonuri cu cl. de sortare 100.—	—	Acțiunile băncii austro-ungare	872.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	100.—	Act. băncii de credit ungh.	297.25
Bonuri cu cl. de sortare 99.50	—	Act. băncii de credit austr.	293.—
Bonuri rurale transilvane	100.25	Argintul — Galbin împărătesc	5.78
		Napoleon-d'or	9.74 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.05
		Londra 10 Livres sterlinge	122.90

Bursa de București.

Cota oficială dela 6 Noembrie st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
convert. (6%)	—	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
" " (5%)	—	—
" " urban (7%)	—	—
" " (6%)	—	—
" " (5%)	—	—
Banca națională a României	—	—
Ae. de asig. Dacia-Rom.	—	339 1/2
" " Națională	—	—
Aur	—	(8.80)
Bancnote austriace contra aur	2.07	2.08

Cursul pieței Brașov
din 17 Noembrie st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump.	8.80	Vënd.	8.85
Argint românesc	—	8.75	—	8.80
Napoleon-d'or	—	9.66	—	9.69
Lire turcesci	—	10.94	—	10.98
Imperial	—	9.94	—	9.97
Galben	—	5.67	—	5.70
Scrisurile fonc. » Albina «	—	100.—	—	101.50
Ruble Rusesci	—	122.5	—	123.—
Discontul	—	7—10 %	—	pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., și pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.”

Nr. 233—1884.

S. u. D.

Concursu.

În urma pensionării învățătorului George Gheorghică devenind vacantă stațiunea învățătorescă dela școala gr. cat. românească din Borgo-Tiha, pentru ocuparea acesteia se escrie concursu:

Emolumentele împreunate cu acestu postu sunt:

1. Salariu anuale de 220 fl. v. a.
 2. Șese orgii de lemne de focărită ce le prestă comuna eschisive pentru folosul învățătorului.
 3. Cortel liber și folosința unei grădini în mărimea de 1400°.
- Doritorii de a ocupa acestu postu, au ași înainta suplicile instruite cu carte de botez, cu testimonie de cualificațiune, de eventualu serviciu de până acuma și de moralitate, până inclusive 6 Decembrie 1884 la adresa presidiului senatului școlastic gr. cat. din Borgo-Tiha.
- Din ședința Senatului școlastic districtuale gr. cat. ținută în Năsăud la 7 Noembrie 1884.

Președintele:

Gregoriu Moisil,
vicar episcopesc foraneu.

Referentele:

C. Moisil.

1—3

Zambach și Gavora

Fabrică de vestminte și recuisite bisericesti
de ritu latin și grec

în Budapesta, strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Falonu seu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapnri. Tote felurile de steguri, și pentru societati industriale (și pentru pompieri) Covoru pe

altariu, potiruri, Pietohlebnica, cadelnite, Pacificalu, candel de altar, policandre pentru biserică, Ripide, Chivotu, carti de Evangeliă etc.

Comande se efectuescu promptu. — Obiectele, cari nu voru conveni, se voru schimbă cu altele.

Mersul trenurilor

pe linia **Predeal-Budapesta** și pe linia **Teiuș-Arad-Budapesta** a călei ferate orientale de stat reg. ungh.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta					Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Trenu accelerat	Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu de persoane		Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu accelerat	Trenu omnibus		Trenu de persoane	Trenu omnibus		Trenu de persoane	Trenu omnibus		Trenu de persoane	Trenu omnibus	
Bucuresc	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35			
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55			
Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de jos	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28			
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibot	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30			
Feldióra	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovaț	4.00	6.20			
Apatia	2.44	7.09	6.28	—	Várad-Velenceze	4.21	9.37	3.25	—	Deva	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39			
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Branicea	6.05	1.48	—	Pauliș	4.47	7.19			
Homorod	3.18	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Ilia	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39			
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Gurasada	7.01	2.54	—	Conop	5.25	8.11			
Sighișoara	4.51	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Zam	7.15	3.09	—	Bêrzova	5.57	8.49			
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Soborșin	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18			
Mediaș	5.39	11.36	12.43	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Bêrzova	8.32	4.37	—	Zam	7.11	10.27			
Coșca mică	6.00	12.11	1.23	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Conop	9.19	5.30	—	Gurasada	7.48	11.18			
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Radna-Lipova	9.40	5.58	—	Alba-Iulia	8.22	11.57			
Blașiu	7.02	1.29	3.06	—	Aghiriș	7.51	3.54	—	—	Glogovaț	10.16	6.38	8.24	Teiuș	8.40	12.27			
Crăciunel	7.38	2.26	4.15	—	Ghirbău	8.12	4.34	—	—	Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicea	9.02	12.57			
Teiuș	7.55	2.48	4.44	—	Nedeșdu	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45			
Aiud	—	3.12	5.10	—	Clușiu	8.38	5.11	—	—	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58			
Vințulu de sus	—	3.19	5.19	—	Apahida	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46			
Uióra	—	3.19	5.19	—	Ghiriș	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20			
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	—	Cucerdea	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.09	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06			
Ghiriș	8.48	4.10	6.38	—	Uióra	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15			
Apahida	—	5.39	8.51	—	Clușiu	12.04	9.49	8.53	—	Teiuș	6.20	—	—	Budapesta	12.53	7.00			
Clușiu	10.08	5.59	9.18	—	Viințulu de sus	12.12	9.58	—	—										
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	—	Aiud	12.19	10.07	—	—										
Ghirbău	—	6.54	8.34	—	Teiuș	12.45	10.42	9.17	—										
Aghiriș	—	7.10	8.59	—	Crăciunel	1.15	11.32	9.40	—										
Stana	—	7.25	9.35	—	Blașiu	1.44	12.03	—	—										
Huedin	11.33	8.11	11.04	—	Micăsasa	2.00	12.24	10.12	—										
Ciucia	12.06	8.52	12.17	—	Coșca mică	2.34	12.43	—	—										
Bucia	—	9.11	12.47	—	Mediaș	2.52	1.22	10.45	—										
Bratca	—	9.29	1.21	—	Elisabetopole	3.27	2.24	11.07	—										
Rév	12.51	9.52	2.05	—	Sighișoara	4.01	3.06	11.29	—										
Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08	—	Hașfaleu	4.50	4.17	12.15	—										
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	—	Homorod	5.08	4.51	12.30	—										
Várad-Velinte	—	10.56	3.55	—	Agostonfalva	6.47	7.07	1.32	—										
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	—	Apatia	7.36	8.10	2.04	—										
P. Ladány	1.54	11.14	7.30	—	Feldióra	8.09	8.46	2.24	—										
Szolnok	3.14	1.47	11.05	—	Brașov	8.41	9.20	2.44	—										
Buda-pesta	5.10	4.40	2.37	—	Predeal	9.20	10.15	3.15	—										
Viena	7.30	7.44	6.40	—	Bucuresc	—	6.00	3.25	—										
	2.00	6.20	2.00	—		—	6.57	4.03	—										
				—		—	7.32	4.28	—										
				—		—	10.25	—	—										

Nota: Orele de nopie sunt cele dintre liniile grose

Tipografia ALEXI, Brașov.